

Lingwistyka Formalna i Automaty - ćwiczenia 1

evemorgen, AGH

12/11/2016

Definicje

$$V^0 = \{\epsilon\}$$

$$V^{i+1} = \{wv : w \in V^i \wedge v \in V\}, i \in \mathbb{N}$$

$$V^* = \bigcup_{i=0}^{+inf} V^i$$

1 Dla podanych alfabetów wyznacz V^2 i V^3

1.1 $V = \{0,1\}$

$$V = \{0, 1\}$$

$$V^1 = \{0, 1\}$$

$$V^2 = \{wv : w \in V^1 \wedge v \in V\}$$

$$V^2 = \{00, 01, 10, 11\}$$

$$V^3 = \{wv : w \in V^2 \wedge v \in V\}$$

$$V^3 = \{000, 010, 100, 110, 001, 011, 101, 111\}$$

1.2 $V = \{ @, \#, \$ \}$

$$V = \{ @, \#, \$ \}$$

$$V^1 = \{ @, \#, \$ \}$$

$$V^2 = \{wv : w \in V^1 \wedge v \in V\}$$

$$V^2 = \{ @@, @\#, @\$, \# @, \# \#, \# \$, \$ @, \$ \#, \$ \$ \}$$

$$V^3 = \{wv : w \in V^2 \wedge v \in V\}$$

$$V^3 = \{ @@@, @\#@, @\$ @, \# @ @, \# \# @, \# \$ @, \$ @ @, \$ \# @, \$ \$ @, \\$$

$$@@@ \#, @\# \#, @\$ \#, \# @ \#, \# \# \#, \# \$ \#, \$ @ \#, \$ \# \#, \$ \$ \#, \\$$

$$@@ @ \$, @ \# \$, @ \$ \$, \# @ \$, \# \# \$, \# \$ \$, \$ @ \$, \$ \# \$, \$ \$ \$ \}$$

$$V = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$$

$$V^1 = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$$

$$V^2 = \{wv : w \in V^1 \wedge v \in V\}$$

$$V^2 = \{00, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, \\$$

$$20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, \\$$

$$40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, \\$$

$$60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, \\$$

$$80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99 \}$$

$$V^3 = \{wv : w \in V^2 \wedge v \in V\}$$

itd..

2 Ile elementów liczy zbiór V^n jeśli V jest k -elementowy ?

Zdaje się że tyle co k^n .

Patrzac na definicję:

$$V^0 = \{\epsilon\}$$

$$V^{i+1} = \{wv : w \in V^i \wedge v \in V\}, i \in \mathbb{N}$$

Przy każdym zejściu o poziom w dół, ilość elementów pomnaża się o k -elementów, dzieje się to n razy $\rightarrow k^n$

3 Określ V^* dla zbioru $V = \{0,1\}$

$$V^* = \{\epsilon\} \cup V^0 \cup V^1 \cup V^2 \cup \dots \rightarrow$$

$$V^* = \{\epsilon\} \cup \{0, 1\} \cup \{00, 01, 10, 11\} \cup \dots \rightarrow$$

$$V^* = \{\epsilon, 0, 1, 00, 01, 10, 11, 000, 001, \dots\} \rightarrow$$

$\rightarrow$ Wszystkie istniejące słowa binarne

4 Mamy grę o następujących zasadach – dana jest urna zawierająca białe i czarne kule, wyciągamy z urny dwie kule i (1)jeżeli były to kule w tym samym kolorze do urny wkładamy kulę czarną, (2)jeśli natomiast kule były w różnym kolorze do urny wkładamy kulę białą. Czynność powtarzamy do momentu, w którym w urnie zostaje jedna kula. Znając początkową zawartość urny określić wynik gry - przedstawić grę jako semisystem Thuego. Czy wynik tej gry zależy od kolejności wyciąganych kul?

4.1 Zapis systemu sami-Thue

$$V^0 = \{\epsilon\}$$

$$V = \{b, c\}$$

$$P = \{bb \rightarrow c, cc \rightarrow c, bc \rightarrow b, cb \rightarrow b\}$$

4.2 Przykładowe rozgrywki:

$$1. [b, b, c, c] \rightarrow [c, c, c] \rightarrow [c, c] \rightarrow [c]$$

$$2. [b, c, c, c] \rightarrow [b, c, c] \rightarrow [b, c] \rightarrow [b]$$

$$3. [b, c, b, c] \rightarrow [b, b, c] \rightarrow [c, c] \rightarrow [c]$$

4.3 Wyjaśnienie

Wynik gry nie zależy od kolejności wyciąganych kul, a od stanu początkowego, konkretnie ilości kul białych na starcie, a jeszcze konkretniej od parzystości ilości kul białych. Jeżeli ilość kul białych na początku rozgrywki jest nieparzysta, wynikiem będzie kula biała.

5 Dana jest gramatyka kombinatoryczna:

$$V = \{a, b, c, d\},$$

$$\Sigma = \{\sigma, A, B\},$$

$$P = \{\sigma \rightarrow AaB, AB \rightarrow c, A \rightarrow AB\sigma B, B \rightarrow bb, B\sigma \rightarrow Ba\}$$

Podaj przykłady wyprowadzeń słów języka generowanego przez tą gramatykę

5.1 Słowa:

$$\begin{aligned} \sigma &\rightarrow AaB \rightarrow Aabb \rightarrow AB\sigma Babb \rightarrow c\sigma Babb \rightarrow cAaBBabb \rightarrow \\ &cAabbbbabb \rightarrow cAB\sigma Babbbbabb \rightarrow ccBaabbbbabb \rightarrow ccbbaabbbbabb \end{aligned}$$

$$AB \rightarrow c$$

$$ABB \rightarrow cbb$$

6 Do jakiej klasy należy gramatyka $G=(V,T,P,S)$ jeżeli:

6.1 $V = K,L, T=a,b,c, P=K \rightarrow KL, aK \rightarrow abK, L \rightarrow abc, cK \rightarrow cab, bK \rightarrow bc, L \rightarrow abcKabc, S=L$

kontekstowa - klasa 1, bo po lewej stronie w kilku przejściach występują terminale

6.2 $V = M,Q,R, T=a,b, P=M \rightarrow aM, M \rightarrow bQ, Q \rightarrow aR, R \rightarrow bR, R \rightarrow b, S = M$

regularna - klasa 3, bo po lewej stronie wszędzie są tylko nieterminale a po prawej jest co najwyżej jeden nieterminal

7 Napisz gramatykę dla języka palindromów nad alfabetem 0,1.

7.1 Gramatyka:

$$G = (V, T, P, S)$$

$$V = \{A\}$$

$$T = \{0, 1\}$$

$$S = A$$

$$P = \{A \rightarrow 0, A \rightarrow 1, A \rightarrow 00, A \rightarrow 11, A \rightarrow 0A0, A \rightarrow 1A1\}$$

8 ...

9 Napisz gramatyki dla następujących języków:

9.1 $a^n b^n, n \geq 1$ (n-powtórzeń symbolu „a” po których następuje n-powtórzeń symbolu b)

$$G = (V, T, P, S)$$

$$V = \{A\}$$

$$T = \{a, b\}$$

$$S = A$$

$$P = \{A \rightarrow ab, A \rightarrow aAb\}$$

9.2 $a^n b^n c^k d^k, n \geq 1, k \geq 1$

$$G = (V, T, P, S)$$

$$V = \{A\}$$

$$T = \{a, b\}$$

$$S = C$$

$$P = \{A \rightarrow aabb, A \rightarrow aAb, B \rightarrow cd, B \rightarrow cBd, C \rightarrow AB\}$$

9.3 $a^n b^n c^n, n \geq 1$

$$G = (V, T, P, S)$$

$$V = \{A\}$$

$$T = \{a, b, c\}$$

$$S = A$$

$$P = \{A \rightarrow aBAc, A \rightarrow aBc, Ba \rightarrow aB, Bc \rightarrow bc, Bb \rightarrow bb\}$$

**10 Napisz gramatykę dla poprawnego nawiasowania – przykłady słów należących do języka generowanego przez tą gramatykę: $()$, $()()$, $((()))$, $((()))$
Przykłady nienależących do języka: $)$, $)()$, $((()$**

10.1 Gramatyka:

$$G = (V, T, P, S)$$

$$V = \{A\}$$

$$T = \{ (,), \epsilon \}$$

$$S = A$$

$$P = \{ A \rightarrow \epsilon, A \rightarrow (), A \rightarrow (A), A \rightarrow A(A), A \rightarrow (A)A \}$$

10.2 Słowa:

$$A \rightarrow (A) \rightarrow ((A)) \rightarrow (((())))$$

$$A \rightarrow (A)(A) \rightarrow ()()$$

$$A \rightarrow ()$$

$$A \rightarrow (A) \rightarrow ((A)(A)) \rightarrow (()())$$

$$G = (V, T, P, S)$$

$$V = \{A, B\}$$

$$T = \{l, o\}$$

$$S = B$$

$$P = \{ A \rightarrow o, A \rightarrow oAo, B \rightarrow lAl \}$$